

Buurtprofiel **Kwarchi**

Een beeld van de zone Kwarchi te Curaçao

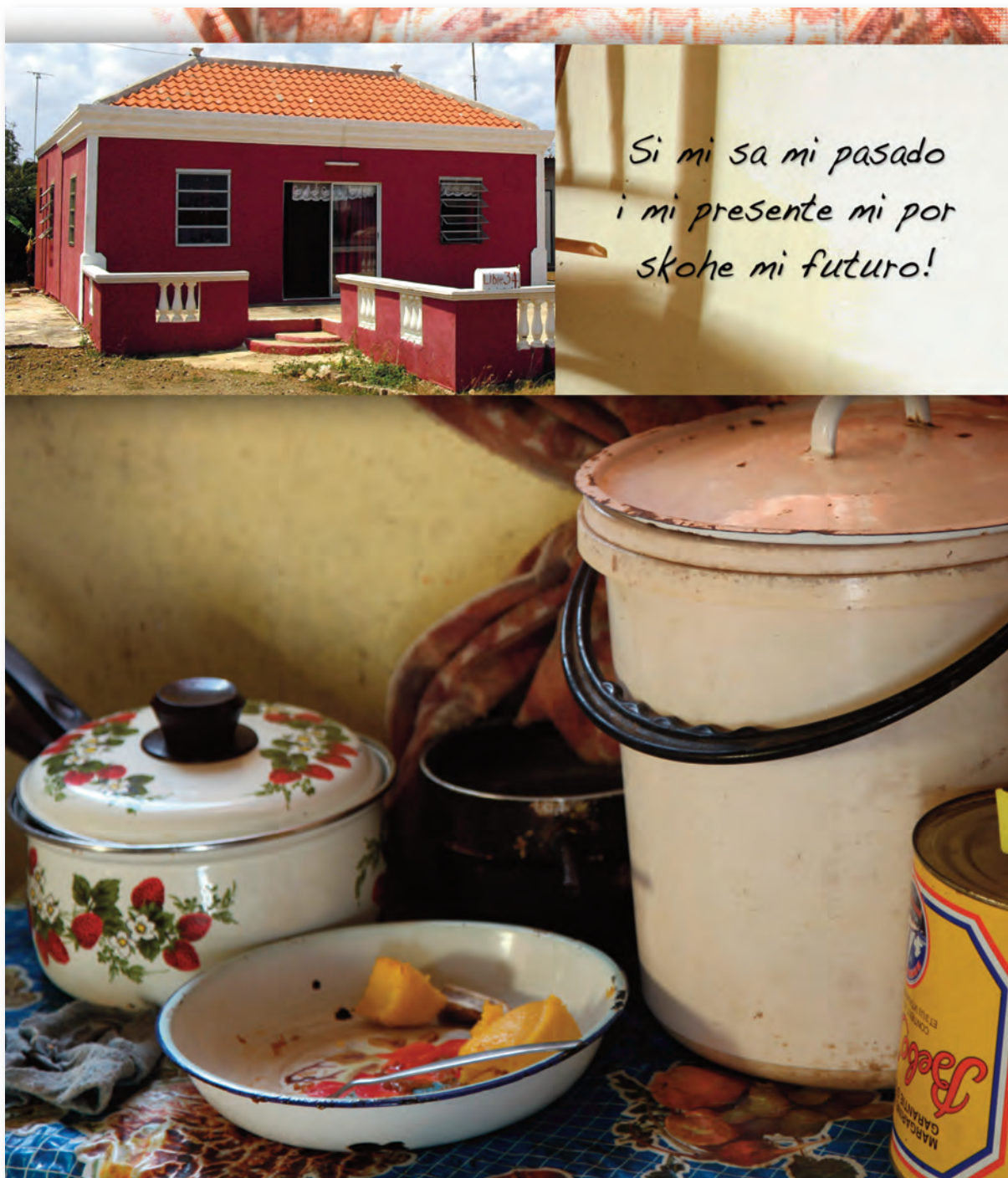

Buurtprofiel Kwarchi

Zone 39

Anno 2011

Een beeld van de zone Kwarchi te Curaçao

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**

Voorwoord:

Het project buurtprofielen is een initiatief van het voormalig Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor. Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de behoefte gebleken om in de vorm van wijk- c.q. buurtprofielen een totaalbeeld van wijken vast te leggen. Buurtprofielen hebben als doel inzicht te bieden in het ontstaan van de wijken, de huidige situatie en het in kaart brengen van relevante ontwikkelingen.

Met de realisatie van buurtprofielen wil het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn een bijdrage leveren aan een integrale wijkaanpak voor Curaçao. Door kennis over de wijken te genereren en op een toegankelijke manier te presenteren ontstaat meer kennis over de situatie in de wijken, kan beter ingespeeld worden op de daadwerkelijke behoeftes van de bewoners en kunnen gerichte acties ondernomen worden.

De buurtprofielen hebben als ondertitel meegekregen:

Si mi sa mi pasado i mi presente mi por skohe mi futuro!

Door het verleden te kennen en het heden in kaart te brengen kunnen we onze toekomst gericht bepalen.

Voor u ligt het buurtprofiel van de zone Kwarchi, wij hopen dat een ieder die geïnteresseerd is in deze zone baat zal hebben bij dit document.

Inhoudsopgave:

Voorwoord

Inleiding

- 1. Geografische positionering**
- 2. Historie en cultuur**
- 3. Sociaal-economische en demografische kenmerken**
- 4. Participatie**
- 5. Sociaal Kapitaal**
- 6. Leefbaarheid**
- 7. Veiligheid**
- 8. Gezondheid**
- 9. Sociale kaart**
- 10. Wijkontwikkeling**

Bijlage 1: Profiel van zone Kwarchi

Bijlage 2: Geraadpleegde informanten

Bijlage 3: Literatuurlijst

Inleiding:

In een buurtprofiel worden objectieve en subjectieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Er worden bepaalde ontwikkelingen gesignaleerd en de beleving van deze ontwikkelingen worden verwoord aan de hand van de verhalen van de inwoners zelf.

Elk buurtprofiel begint met een geografische positionering. Daarin worden, aan de hand van de op Curaçao algemeen gangbare zone-indeling, de grenzen van de zones duidelijk weergegeven en wordt aangegeven welke wijken onderdeel van de betreffende zone uitmaken. Na de geografische positionering in hoofdstuk 1 volgt in hoofdstuk 2 een historische schets over het ontstaan van de wijken. In hoofdstuk 3 worden de sociaal-economische en demografische kenmerken op een rijtje gezet. Daarin wordt een situatie-schets gegeven hoe de bevolkingsopbouw in de buurt er uit ziet en tevens de situatie ten aanzien van werk en inkomen.

Vervolgens wordt in de hoofdstukken 4 t/m 8 een nadere toelichting gegeven op de aspecten participatie, sociaal kapitaal, leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. In hoofdstuk 9, sociale kaart, wordt weergegeven welke voorzieningen en organisaties er aanwezig zijn in de wijken. Tot slot is in hoofdstuk 10 aandacht voor belangrijke ontwikkelingen in de wijken, waarbij in ieder geval specifieke wensen en behoeftes van de bewoners worden meegenomen en aandacht wordt besteed aan de “helden” uit de buurt.

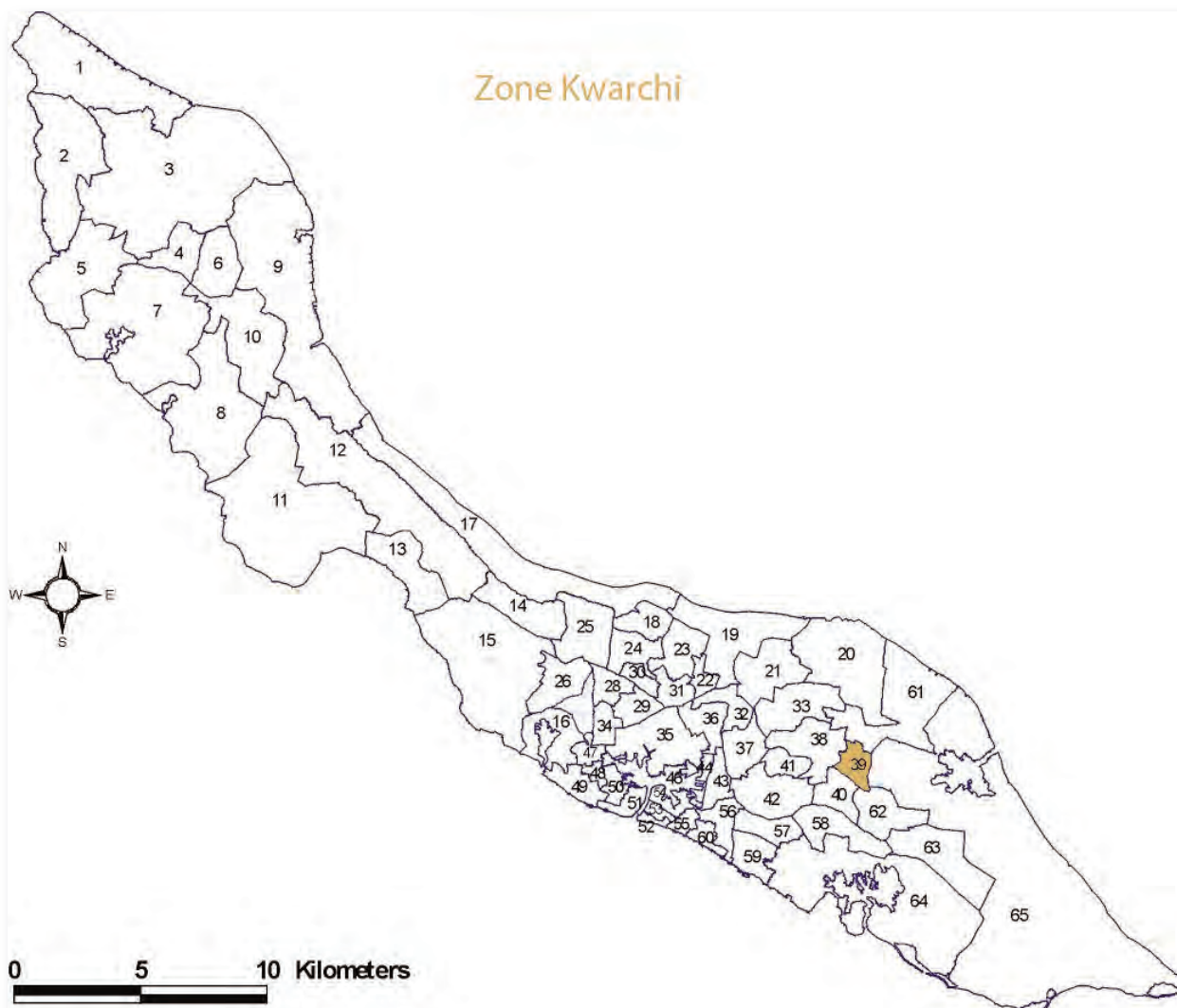
Elk buurtprofiel wordt afgesloten met een 3-tal bijlagen. In deze bijlagen wordt een cijfermatige samenvatting van het profiel van de zone weergegeven, wordt aangegeven welke personen een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het profiel en wordt een overzicht gegeven van relevante achtergrondliteratuur en aanvullende informatiebronnen.

1. Geografische positionering van de zone Kwarchi

Buurt: Kwarchi

Zonegebied: 39

Code: 5506

De zone Kwarchi omvat 10 buurten: Soledad bij Jan Boos, Libie, Kwarchi, Kent U Zelf, Jan Boos, Ma Louisa, Schooneboom, St. Thomas, De Klundert en Harmonie.

De grootte van de buurten varieert sterk, sommige buurten betreffen slechts één straat. Soledad bij Jan Boos, Libie, Kwarchi, Jan Boos, St. Thomas en De Klundert worden ontsloten via de Weg naar Montaña. Sommige buurten doorkruisen elkaar: Soledad bij Jan Boos betreft de woningen gebouwen aan Jan Boos 196-222, Libië betreft Libië 2 -12, Kwarchi betreft Jan Boos 7, Jan Boos betreft Jan Boos 19 – 27, St. Thomas betreft Jan Boos 1 – 7, en De Klundert betreft Jan Boos 32 – 169.

In Soledad bij Jan Boos zijn de volgende straatnamen: Kaya Orfeo (e mihó musiko di tur mortal), Kaya Nimfa (espíritunan femenino i naturalesa) en Kaya Sparta (siudad na Peloponnesus).

In Jan Boos zijn de straten: Kaya Zeus (Dios Olímpiko) en Kaya Narcisus (hóben ku a namora di su mes imagen) en Kaya Zetes (yu di Bientu i Nort).

In De Klundert zijn de straten: Kaya Minotauro (mitar toro, mitar hende) en Kaya Daedalus (famoso arkitekto).

De straten in zone Kwarchi zijn door de Commissie Straatnamen naar goden en helden uit de Griekse en Romeinse Mythologie vernoemd, net zoals voor een aantal straten is gebeurd in de zone 62 Montaña Rey voor de buurt Oude Water en de voormalige plantage Speranza Ariba. Voor de buurt West Chincho Grandi gelegen in de zone 65 Oost Punt zijn de straatnamen eveneens vernoemd naar goden en helden uit de Griekse en Romeinse Mythologie.

Volgens de geocode indeling van de dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting (DROV) en het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) zijn er geen officiële straatnamen toegekend in de buurten Kent U Zelf, Ma Louisa, Schooneboom en Harmonie.

2. Historie en cultuur

De historie van Jan Boos gaat een lange tijd terug. Een van buurtbewoners heeft aangegeven dat er vroeger een plantage was van meneer Van Uytén. Hij bezat een groot stuk grond met drie waterputten. In die tijd werkten er veel mensen uit de buurt op de plantage. Er werd groente en fruit verbouwd. Van Uytén had een toko, genaamd Toko van Uytén en eveneens een slagerij. Hij had twee dochters, Angela van Haaren en Ada van Larmonie.

De drie huizen tegenover toko Jan Boos zouden de eerste drie huizen zijn die in de wijk zijn gebouwd, aldus de buurtbewoners.

Als mensen een huis in Jan Boos wilden bouwen, dan moesten zij bij de overheid een stuk grond toegewezen krijgen waarop het huis gebouwd kon worden. Zo zijn er rond 1970 veel huizen gebouwd, toen heeft de wijk echt vorm gekregen. Kenmerkend voor Jan Boos is dat er de laatste 25 jaar veel Nederlandse mariniers zijn gevestigd. Er is nog steeds een populatie mariniers in Jan Boos woonachtig.

Een van de eerste drie huizen van Jan Boos

“Ik ben 80 jaar en ken de eigenaren van de eerste drie huizen van Kwarchi van kinds af aan. Het eerste huis was van de Familie Martis. Ma Tida woonde er met haar twee dochters, Bei en Ma Nono. Het waren al oude mensen die zich traditioneel kleedden: lange wijde rokken en een doek op hun hoofd. Het middelste huis behoorde toe aan een man die wij White noemden. Volgens mij waren ze afkomstig van de Engelse eilanden. Hij woonde er met zijn vrouw, Rosa, hun achternaam was Gerrel. Nu woont dhr. Rein-schot in dat huis, hij is getrouwd met de dochter van White en Rosa. Het laatste huis, tegenover Toko Jan Boos, was van de familie Josefina. De vader uit het gezin heette Emi-liano, de moeder noemden wij Nene.”

Lucila Sultan-Phelipa, sleutelinformant

Soledad bij Jan Boos

Soledad bij Jan Boos, is een onderdeel van Jan Boos. De buurt zelf is klein, het bestaat uit 2 straten. Soledad bij Jan Boos kent geen straatnamen, alleen huisnummers. De buurt

bestaat al meer dan 100 jaar. Een gedeelte hiervan was eerst een plantage en de rest was “mondi”. Een groot stuk grond was van de familie van Uytten. Soledad bij Jan Boos heeft dezelfde geschiedenis als Jan Boos.

De Klundert

De wijk De Klundert is, volgens de geïnterviewde bewoners, net als Soledad bij Jan Boos, ongeveer 100 jaar oud. Vroeger was De Klundert een grote plantage. Wie de eerste eigenaar was, is niet bekend, maar op een gegeven moment waren dit de heer en mevrouw Ramon – Luisa. Na het overlijden van deze eigenaren werd een familielid, dhr. Delfincio Rosario, eigenaar. Hij was de laatste bewoner van de plantage. Toen hij overleed kwam de grond in handen van een ander familielid, genaamd Francisco Obispo Rosaria Gomez Baltazar. Hij organiseerde op die plek regelmatig feesten: Seú, Wega di plaka en Tambú.

Vroeger werden er op de plantage onder andere pompoenen, bonen, pinda's en maïs geplant. Ook werden er veel dieren gehouden. Later werd er niet meer geplant, omdat het minder regende en daardoor te droog werd. Hierdoor mislukte de oogst regelmatig.

De geschiedenis van De Klundert is verweven met die van Jan Boos. Buurbewoners vertellen dat voor sommige mensen het onduidelijk is in welke wijk zij wonen, aangezien er ook in De Klundert huizen staan die als adres Jan Boos hebben. Dit zijn de oude huizen die zijn blijven staan nadat Dhr. Sweenie in opdracht van DROV het terrein moest verkavelen. Alle huizen die na de verkaveling zijn gebouwd hebben als adres De Klundert. Er zijn dus geen straatnamen maar wel twee verschillende adressen in De Klundert: Jan Boos of De Klundert. Wel heeft elk huis een eigen huisnummer.

Er was vroeger een landhuis in de buurt, dat stond tegenover waar tegenwoordig “truk'i pan Sahara” staat. Van het landhuis is niets meer terug te vinden.

Kent U Zelf

De wijk Kent U Zelf bestaat slechts uit één straat. Het einde van de straat behoort bij de wijk Ma Luisa. Er loopt een geasfalteerde weg die de wijken Kent U Zelf en Ma Luisa grotendeels van elkaar scheidt. Vroeger was er een Hofje, er wordt dan ook gedacht dat de wijk vanuit dit Hofje is ontstaan. In het Hofje werden verschillende soorten groenten en fruit geteeld. De steeds minder vallende regen en gebrek aan een waterput maakte het uiteindelijk onmogelijk om nog groenten en fruit te verbouwen.

Ma Luisa

Ma Luisa is een buurt die aan de overkant van Kent U Zelf ligt. Deze buurt bestaat meer dan 100 jaar. De bewoners denken dat de naam Ma Luisa van een vrouw die Mai Luisa heette afkomstig is, maar zeker weten doet men het niet. In Ma Luisa zijn geen straatnamen, alleen huisnummers. De buurt bestaat uit huizen die allemaal in de jaren 40 van de vorige eeuw gebouwd zijn. Vaak is er sprake van een groot stuk, meestal huurgrond, waarop

meerdere huizen zijn gebouwd. Ma Luisa kent ook een nieuw gedeelte met moderne huizen. Vroeger was Ma Luisa een grote plantage. De plantage was vermoedelijk van één van de Parenchi families. Er werd van alles geplant. Groenten en fruit werden verkocht maar ook voor eigen consumptie gebruikt. De mannen waren vissers, metselaars (bouwwerkers) of werkten bij de Shell. Vrouwen verdienden de kost met het verkopen van levensmiddelen in de stad zoals vis, groenten en fruit. Net als in andere wijken stopte het planten vanwege gebrekkige regenval en hierdoor mislukten de oogsten. De jongere generatie had minder interesse in landbouw. Landbouw werd door hen vooral gezien als hard werken waar weinig geld mee verdiend kon worden, aldus de beleving van de buurtbewoners.

Vroeger hadden de bewoners geen elektriciteit, er werd gekookt op een “konfó” met houtvuur. Verlichting had men door middel van olie- en kerosine lampen. Pas eind jaren 60 kreeg de buurt voor het eerst elektriciteit.

Schooneboom

Mevrouw Van Haren-van Uytendaele uit Schooneboom vertelde dat één van haar voorouders, een Nederlander genaamd meneer Jan Hendrik Stelp, een plantage in Schooneboom had. Om de plantage heen zijn destijds huizen gebouwd en zo is Schooneboom ontstaan. Waar de naam “Schooneboom” vandaan komt is niet bekend. Het zou te maken kunnen hebben met de vele grote en mooie bomen die op de plantage stonden. Schooneboom is een kleine wijk waar niet veel huizen staan. Veel van de grond is van de

Mevrouw Van Haren bij haar huis in Schooneboom

familie Van Uyten, afstammelingen van meneer Stelp. Er is een aantal waterputten in de wijk die vroeger veel gebruikt werden. Ook had de familie Van Uyten een toko aan de overkant van de straat in Sta. Rosa Oost en een slagerij “La Campana”. De familie Van Uyten is een bekende familie in de zone Kwarchi, vooral om de vele winkels die zij hadden. Nog steeds zijn er veel winkels in het bezit van deze familie en wonen er veel leden van de familie Van Uyten in de zone Kwarchi.

Kwarchi

De naam van de wijk is officieel Kwarchi maar wordt door de bewoners zelf als “Kwartje” geschreven en uitgesproken. De wijk is zo genoemd omdat de grond vroeger voor een kwartje per m² aan de familie Phelipa is verkocht.

De wijk bestaat uit eigendomsgronden die toebehoren aan de families Plaatte, Phelipa en Archangel. De woningen die er staan zijn eigendomswoningen.

Opvallend detail is, dat net als vroeger gewoon was, nog steeds één centraal persoon jaarlijks de belastinggelden inzamelt en uiteindelijk zorgdraagt voor de afdracht van deze grondbelasting. Voor Kwarchi doet mevr. Castro dat al jaren.

Het eerste huis in Kwarchi was het huis van de heer Pedro Plaaté.

Vroeger was de wijk Kwarchi verdeeld in 4 stukken land:

1. het terrein “Welgelegen”;
2. het terrein “Nooitgedacht”;
3. het terrein “Goedgezicht” (Buena Vista of Bona Bista);
4. het terrein “Weltevreden”.

Op het perceel in Buena Vista (Kwarchi nr. 60) stonden 3 huizen:

1. Kas bieu (oude huis), dit was de “kas grandi” (grote huis);
2. Kas nobo (nieuwe huis), dit huis stond het dichtst bij de weg, er werd gestreken;
3. Kas sport (Sporthuis), dit was een groen houten huis.

Tegenwoordig wonen dhr. Robert Phelipa en zijn familie op dit terrein, de naam Goedgezicht of Buena Vista wordt al ongeveer 40 jaar niet meer gebruikt.

De heer George Plaaté en zijn vrouw wonen op een stuk grond waaraan nog goed te zien is dat er vroeger veel geplant werd.

Er is een waterput die nog steeds in gebruik is en er staan o.a. een larahaboom, mispelboom, mangobomen en verschillende andere planten en bomen.

Kwarchi kende vroeger een drietal stamfamilies:

- Familie Plaaté
- Familie Phelipa
- Familie Archangel

“Van het gedeelte dat vroeger officieel Kwarchi heette bestaan de oude, bouwvallige, huizen nog steeds, boven op een heuveltje. De Familie Panneflek bezat heel Kwartchi. De oude mevrouw uit de familie noemden wij Pechi, je had ook Tan Teda en Ichi. Het waren allemaal oude mensen met traditionele klederdracht, waaronder een lange witte wijde jurk en een hoofddoek. Ze hadden meerdere kinderen. Ik herinner me Maria en een ander, die was getrouwd met Julio Noor. Zij woonden achter de benzinepomp van Sta. Rosa.. Het bovenste gedeelte van Kwartchi was van Finchi, ook een Panneflek, getrouwd met Florianus. Ze hadden een dochter, Mosa, die was getrouwd met Juancito Olario uit Schooneboom. Mosa had geen kinderen.”

Lucila Sultan-Phelipa, sleutelinformant

De familie Archangel had vroeger een hofje. De vader heette Hypolito Archangel. De familie Phelipa bestond uit 4 broers: Salomon Phelipa, was politiemann, Thomas Phelipa, Elaya (Hilario) Phelipa en Hose Phelipa. Ze hadden allemaal een hofje. Hun vader heette Petrus Daniel Phelipa, hij was getrouwd met Plaate. Hij hield van vissen en had een grote kudde geiten.

De familienaam Parenchi is een overkoepelende naam voor twee families, namelijk de familie Phelipa en de familie Plaate. Deze twee families vormen samen de familie Parenchi, wat “ring” betekent. Deze overkoepelende naam is afgeleid van het ringetje wat in het oor werd gedaan als er een tweeling werd geboren. De oudste van de twee kreeg een ring in het rechteroor. De familie Parenchi heeft een familiekrant “Parenchi nos rais” die onder de familieleden wordt verspreid. Ze werkten aan een familiestamboom.

Elk jaar wordt er een familiebijeenkomst gehouden in één van de hofi's op Curacao. De dag begint 's morgens met een heilige mis en daarna een ontbijt. Vervolgens worden er door talenten uit de familie opvoeringen en optredens gedaan.

In Kwarchi ligt hofi Mani, daar komen iedere zaterdag ongeveer 200 jongeren bij elkaar. Er worden voor hen dan bijeenkomsten georganiseerd waarbij het geloof centraal staat. Vroeger had Kwarchi ook een landhuis, dat bestaat niet meer, tegenwoordig staat er op deze plek een woonhuis.

De laatste ontwikkelingen binnen de wijk Kwarchi is een aantal verkavelingsplannen. Dat betekent een behoorlijke uitbreiding in de nabije toekomst voor deze rustige wijk.

Vroeger waren de inwoners, voornamelijk mannen, van de wijk Kwarchi vooral aan het werk in de mijnen bij de Tafelberg of bij de Shell. De vrouwen waren over het algemeen thuis aan het werk. Zij zorgden voor de kinderen en werkten op het land. Enkele vrouwen hadden wel een baan buitenshuis. Zo was mevrouw Phelipa, beter bekend in de wijk als “Mama Roosje”, lerares op een school.

Mama Roosje

St. Thomas

St. Thomas was vroeger waarschijnlijk ook een hofi. Een van de bewoners vertelde dat St. Thomas vroeger St. Toms heette. Dit zou een Afrikaanse naam zijn, die later in de naam St. Thomas is veranderd.

Libië

De meeste grond in Libië is eigendom van de overheid, de bewoners huren de grond. Vroeger was hier sprake van een zogenaamd Paga Tera systeem, waarbij iedereen zelf een stuk grond uitkiest, dit laat registreren bij de overheid en huur betaalt.

Volgens de bewoners woonde er vroeger een soort burgermeester, genaamd Pedro, in de wijk. Hij regelde alles in de wijk, ook het ophalen van de huur van de gronden, die hij ophaalde bij alle huizen. Tegenwoordig betaalt iedereen het zelf rechtstreeks aan de overheid. Ook regelde Pedro het zaaien en planten. Pedro bepaalde wat en waar geplant werd en welke producten verkocht werden. Iedereen moest planten, ook al had je maar een klein stukje grond. Hierdoor had iedereen groente en fruit. De groenten en het fruit werden gebruikt voor eigen consumptie, iedereen kon bij elkaar groente en fruit halen. Men moest elkaar alleen toestemming hiervoor vragen. Er werd veel geplant, voornamelijk bonen en pompoenen. Men had voldoende eten voor twee jaar. Iedereen hielp mee met het bewerken van het land en het oogsten van de vruchten en groenten. Volwassenen, maar ook kinderen hielpen mee met bijvoorbeeld het doppen van bonen.

De meeste mannen gingen bij Koraal Tabak en St. Jorisbaai vissen. Ze hadden daar hun eigen “kas di reda” om de visnetten op te bergen. Ook hadden de mensen veel vee zoals geiten, schapen en kippen. In eerste instantie werd bij de geboorte van een kind een lammetje gegeven, later een kip. Er werd twee keer per dag warm gegeten, om 12 uur en om 19 uur. Alleen op zondag werd er vlees gegeten. Dit vlees was afkomstig van slagerij Van Uyten. Ook werd er vlees en vis in blik gekocht bij toko Valks. Er waren ook families die arm waren, zij aten zelden vlees. Hun kinderen kregen funchi met suiker te eten.

Wijk in St Thomas anno 2010.

3. Sociaal-economische en demografische kenmerken

De zone Kwarchi maakt geen onderdeel uit van het projectonderdeel Buurtmonitor. Dat betekent dat de meest actuele sociaal-demografische informatie, die beschikbaar is, afkomstig is uit de Census 2001¹.

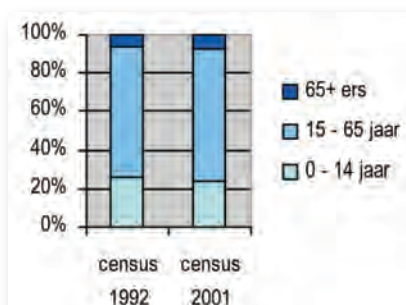
Aantal inwoners

Tijdens de Census is gebleken dat Kwarchi in 2001 in totaal 1724 inwoners had, in 1992 was dat 1766. Er zijn geen grote bouw- of verkavelingsplannen gerealiseerd, dus het is aanneemelijk dat anno 2010 het bevolkingaantal nog steeds schommelt rond de 1750 inwoners. In 2001 vormden deze inwoners gezamenlijk 584 huishoudens, oftewel een huishouden bestond gemiddeld uit ongeveer 3 personen. Vergeleken met het eilandelijk gemiddelde is Kwarchi behoorlijk dicht bevolkt, per km² wonen ongeveer driemaal zoveel mensen als gemiddeld op Curaçao.

Bewonerssamenstelling

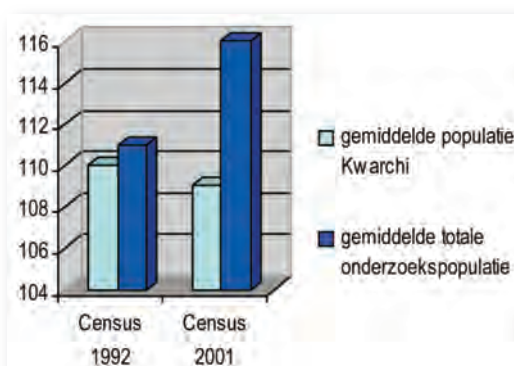
De vergrijzing is in Kwarchi minder groot dan elders. Gemiddeld genomen maakten 65-plussers op Curaçao in 2001 bijna 11% van de totale bevolking uit, in Kwarchi is dat slechts 7%.

Tabel 1: ontwikkeling relatieve leeftijdsverdeling in Kwarchi in 1992 en 2001

In Kwarchi is, anders dan elders op het eiland, een redelijk evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen. Per 100 mannen zijn er in Kwarchi in 1992 en 2001 respectievelijk 110 en 109 vrouwen.

Tabel 2: sexratio (= aantal vrouwen per 100 mannen) in Kwarchi

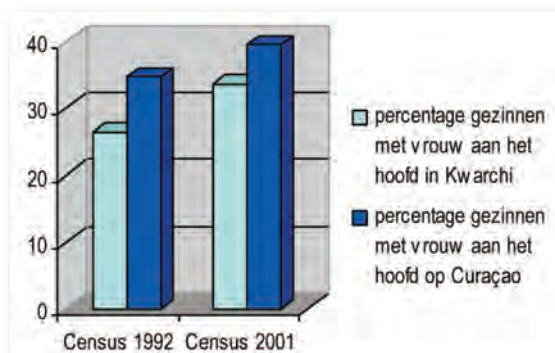
¹CBS (, Censusatlas 2001, Curaçao, Nederlandse Antillen

Kwarchi is een behoorlijk authentieke buurt, er wonen wat minder allochtonen dan gemiddeld in andere buurten en vaker dan gemiddeld is het Papiaments de thuistaal.

Gezinsstructuren

In Kwarchi zijn meer nucleaire gezinnen, moeder én vader met of zonder kinderen. Gezinnen met een vrouw aan het hoofd, komen minder vaak voor in Kwarchi dan gemiddeld op Curaçao.

Tabel 3: aantal éénoudergezinnen in Kwarchi

In totaal wonen er in Kwarchi in 2001 585 gezinnen / huishoudens, die gemiddeld uit 2.9 personen bestaat, wat min of meer overeenkomt met een gangbare gezinsgrootte op Curaçao. Meergezinshuishoudens komen in Kwarchi steeds minder voor. In 1992 was dat het geval bij 1 op de 10 gezinnen, in 2001 is dat aantal gehalveerd.

Tienermoeders

Op Curaçao is sprake van een groot aantal tienermoeders, vergeleken met Westerse landen. Jong moeder worden heeft grote consequenties voor het sociaal-economische toekomstperspectief van deze vrouwen, zo blijkt uit een recent door de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg uitgebracht onderzoek². Bijna alle jonge tienermoeders stoppen voortijdig met school. Zwanger of met één of meer kleine kinderen is het ontplooiën van een stabiele toekomst met persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden en een onderwijs / arbeidscarrière niet gemakkelijk. Bovendien ontstaat vaak een moeilijk te doorbreken vicieuze cirkel, een meisje van wie de moeder tienermoeder is heeft ongeveer achtmaal zoveel kans als elk willekeurig ander meisje om zelf ook tienermoeder te worden. In Kwarchi is het probleem van tienermoeders niet zo groot. Er zijn relatief weinig meisjes die voor hun 20e een eerste kind krijgen. In 1992 is het tienermoederpercentage in Kwarchi 3,3%, tegenover een eilandelijk gemiddelde dat ongeveer tweemaal zo hoog is, 7,0%. In 2001 is het tienermoederpercentage in Kwarchi samen met de zone Salina gedaald tot het laagste cijfer, 1,4%.

²Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2010), Jong & Moeder; een inventariserend onderzoek naar de situatie van tienermoeders op de Nederlandse Antillen

Sociaal-economische situatie

Het gemiddelde huishoudinkomen per maand komt in Kwarchi in 2001 uit op Naf. 3.386. Het gemiddelde inkomen van een werkende inwoner in Kwarchi bedraagt in 2001 Naf. 2.521. In 2008 is door het Antilliaanse Centraal Bureau voor Statistiek samen met de Verenigde Naties een absolute armoedegrens vastgesteld van Naf. 2.195 voor een gezin van twee volwassenen met twee kinderen. Het gemiddelde huishoudinkomen in Kwarchi komt dus ruimschoots boven deze armoedegrens uit waardoor de aanname gedaan kan worden dat het anno 2010 met de armoedeproblematiek in Kwarchi wel meevalt. Het aantal onderstandtrekkers is met 6,7% eveneens lager dan het eilandelijk gemiddelde van 8,2%.

Traditioneel huis te Schooneboom

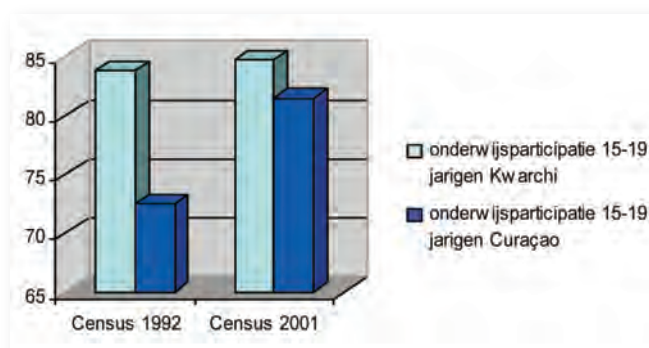
4. Participatie

Maatschappelijke participatie is één van de thema's die gebruikt wordt om de kwaliteit van leven in de wijken te meten. Hierbij gaat het om deelname aan onderwijs, arbeidsmarkt, sport, andere vormen van vrijetijdsbesteding en kerkdiensten.

Onderwijs

Voor wat betreft opleiding gaat het best goed in Kwarchi. Dat geldt ook voor het school-drop-outpercentage, 33,8% in Kwarchi tegenover 45,2% voor het hele eiland.

Tabel 4: onderwijsparticipatie 15 t/m 19 jarigen in Kwarchi

Ook de participatie aan voorschoolse voorzieningen en het voortgezet onderwijs is groter dan eilandelijk gezien gewoon is.

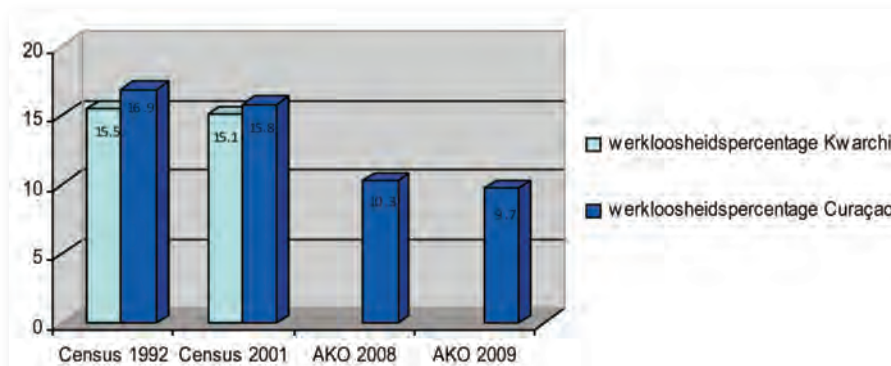
Opvallend is dat er maar weinig kinderen met de bus naar school gaan, ongeveer de helft van wat gemiddeld in andere buurten het geval is. Mogelijk heeft dit te maken met de redelijk grote autodichtheid waar de wijk zich door kenmerkt. Er is meer dan één auto per huishouden beschikbaar.

Arbeid

Het werkloosheidspercentage is in Kwarchi vergelijkbaar met het eilandelijk gemiddelde. Uitgaande van de cijfers uit de door het CBS uitgevoerde Arbeidskrachtenonderzoeken (AKO)³ blijkt de werkloosheid op Curaçao in zijn algemeenheid af te nemen. Ook in Kwarchi is dat het geval.

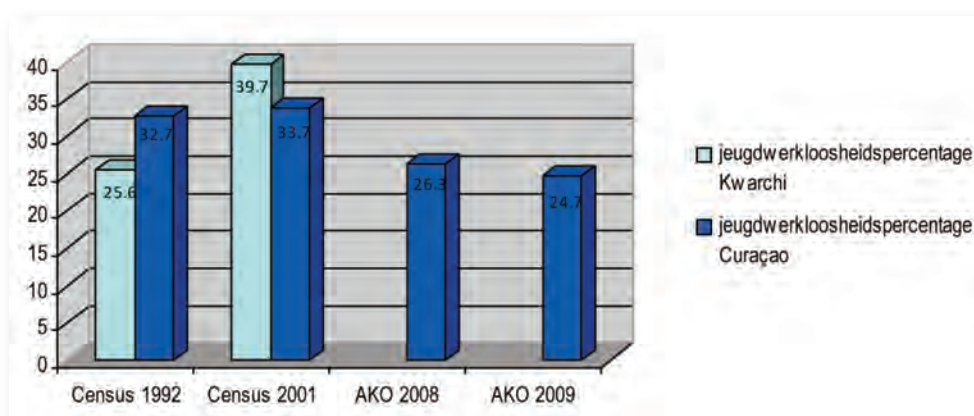
³CBS, Resultaten Arbeidskrachtenonderzoek Curaçao 2008 en 2009

Tabel 5: werkloosheidspercentage in Kwarchi

Leeftijd speelt hier wel een belangrijke rol, jongeren kunnen aanzienlijk moeilijker aan een baan komen. Het jeugdwerkloosheidspercentage hoort met 39,7% bij de hoogste cijfers van het eiland.

Tabel 6: jeugdwerkloosheidspercentage in Kwarchi

5. Sociaal Kapitaal

Met sociaal kapitaal wordt bedoeld op de sociale netwerken en de wederkerigheid van contacten tussen mensen, vrienden, burens maar ook vreemden, alsook het onderlinge vertrouwen dat daaruit voortvloeit. Een van de aspecten van sociaal kapitaal is dus het vertrouwen in de mensen in je omgeving. De mate van vertrouwen is o.a. belangrijk voor de capaciteit van een collectiviteit om aan de verbetering van hun eigen leef- en woonklimaat te werken.

Vertrouwen

Als indicatoren voor dit vertrouwen worden in de buurtmonitor 4 verschillende soorten vertrouwen gemeten:

- a. graad van vertrouwen in “voor het individu belangrijke anderen”, oftewel vertrouwen in mensen zoals je naaste burens, je huisarts en je collega’s;
- b. graad van vertrouwen in “willekeurige anderen”, oftewel vertrouwen in bijvoorbeeld willekeurige jongelui of ouderen in je omgeving;
- c. graad van vertrouwen in “vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties” die actief zijn in je omgeving, zoals de wijkleiders, politici, religieuze leiders of een politieagent in de wijk;
- d. graad van “algehele vertrouwen in anderen”, oftewel de mate van vertrouwen in alle eerder genoemde categorieën van mensen in de omgeving van de respondent.

Kwarchi is niet opgenomen in de buurtmonitor waardoor het niet mogelijk is over deze aspecten conclusies te trekken. In diverse interviews is de beleving van Sociaal Kapitaal wel op een andere manier aan bod gekomen.

Sfeer en beleving sociale integriteit

In Kwarchi zijn de inwoners over het algemeen erg tevreden over hun buurt. De sociale samenhang is groot, het is een rustige en fijne buurt om te wonen. Veel families wonen er al van oudsher, bijna iedereen kent zijn burens. Hoewel de moderne tijd veel veranderingen heeft gebracht, is het zeker onder de oudere inwoners van Kwarchi heel gewoon om even bij de burens langs te gaan, koffie te drinken of mee te eten. Nieuwe inwoners integreren snel in de wijk, alhoewel dat niet in alle wijken van Kwarchi zo wordt ervaren.

Toch wordt het verschil met vroeger door veel bewoners benadrukt. Toen kende echt iedereen elkaar. Zowel jonge als allochtone inwoners houden er tegenwoordig een andere levensstijl op na, ze zijn meer op zichzelf. Sommige bewoners vinden dat jammer, ze denken met sentiment terug aan de vroegere tijd toen dat nog anders was, mensen meer tijd voor elkaar hadden en meer behulpzaam waren.

6. Leefbaarheid

Kwaliteit huisvesting

De meeste woningen in Kwarchi zijn eigendomswoningen, het aantal huurwoningen is ongeveer de helft lager dan op de rest van Curaçao het geval is. Geconcludeerd kan worden dat Kwarchi weinig sociale woningen kent, de gemiddelde huurprijs is met Naf. 723 redelijk hoog te noemen. Dat dit relatief hoge woonlasten zijn is terug te zien aan het percentage van het inkomen dat mensen in Kwarchi uitgeven aan huur. Dat is ongeveer 25% hoger dan het Curaçaose gemiddelde.

Met een gemiddelde woonoppervlakte van 120 m² zijn de woningen iets kleiner dan gemiddeld (125,9 m²). Tussen 1992 en 2001 zijn er veel kwalitatieve verbeteringen aan de huizen uitgevoerd en is het percentage slechte woningen drastisch verlaagd. In 1992 was nog sprake van bijna het dubbele aantal slechte woningen, in 2001 is het aantal slechte woningen gedaald tot onder het eilandelijk gemiddelde.

Er wonen niet zoveel allochtonen in Kwarchi, de meesten Dominicanen, Haïtianen, Nederlanders en Jamaicanen die de buurt rijk is, hebben zich gevestigd in de wijken Libië en Ma Luisa. Kleine kinderen zijn er niet zoveel in Kwarchi, er zijn geen speelvoorzieningen, de oude gewoonte dat kinderen met elkaar op straat spelen is steeds meer aan het verdwijnen.

De meesten mensen zijn tevreden over hun woningen, die voornamelijk in eigendom zijn. Dat geldt niet voor de wegen in de buurt. Er is een behoorlijk aantal onverharde wegen die in de droge periodes veel stof veroorzaken. De meesten huizen hebben wel een huisnummer, maar de straat waarin ze zijn gevestigd heeft vaak geen naam. De weg die tussen Kent U Zelf en Ma Luisa loopt wordt als erg gevaarlijk ervaren. Buiten de te scherpe bochten, die te dicht bij een in/uitrit zijn, wordt er ook te hard gereden. Daardoor wordt het voor voetgangers bijna onmogelijk om de weg over te steken. Ook in het gedeelte Kwarchi zelf worden de wegen als gevaarlijk beschouwd. Behalve dat er te hard wordt gereden is er op bepaalde punten geen goed overzicht op de weg.

Nieuw woongebied te Kwartje

Infrastructuur

Niet alle gedeelten van de buurt Kwarchi zijn even goed met het openbaar vervoer bereikbaar. Dat geldt vooral voor Kent U Zelf, waar de dichtsbijzijnde bushalte op gemiddeld ongeveer 30 minuten loopafstand ligt.

Sommige inwoners hebben last van zwerfvuil, er zijn zwerfhonden en ook de toename van criminaliteit wordt als minpunt genoemd. Vroeger volstond een spijker op de deur om te voorkomen dat de deur openwaaide, tegenwoordig zijn goede sloten een noodzakelijke vorm van inbraakpreventie.

Ook over het voorzieningenniveau is men behoorlijk tevreden. Hoewel er niet in alle wijken voorzieningen aanwezig zijn, geven buurtbewoners vaak aan dat ze dit niet als probleem ervaren. Alle voorzieningen die men nodig heeft zijn in de buurt of directe omgeving van Kwarchi te vinden. In Kwarchi zelf is een snèk, toko, minimarket en bakkerij. Voor de overige voorzieningen zoals een tandarts of dokter maken veel mensen gebruik van de omliggende buurten Sta. Rosa of Montaña.

Zwerfvuil te Schooneboom anno 2010

7. Veiligheid

Bij vormen van onveiligheid op wijkniveau wordt gedacht aan zaken als overlast van omwonenden, van groepen hangjongeren, maar ook criminaliteit en vandalisme, verkeersoverlast en overlast van drugsgebruikers. Ook situaties waar dreiging van uit gaat kunnen een gevoel van onveiligheid bij wijkbewoners teweeg brengen, zoals bijvoorbeeld weinig verlichting of groepen jongeren die samenscholen.

Voor wat betreft veiligheid vinden de bewoners Kwarchi een goede wijk, men voelt zich er veilig. De aanwezigheid van straatverlichting draagt in belangrijke mate bij aan dit gevoel. Positieve sociale controle is goed ontwikkeld in de wijk. Bewoners letten op elkaars huizen en waarschuwen als ze iets verdachts of onbekends zien. Daardoor kan overlast en criminaliteit tot het minimale worden beperkt. Een tijd geleden werd er wel regelmatig ingebroken in de huizen van de Nederlandse mariniers. Dat is opgelost door het treffen van extra beveiligingsmaatregelen en het versterken van de sociale controle. De bakkerij en minimarkets in de wijk hebben nog steeds met regelmaat last van diefstallen en overvallen. Dat heeft o.a. te maken met het feit dat ze gelegen zijn aan een stukje weg waar geen straatverlichting is.

De bewoners vinden dat het aan verkeersveiligheid nog wel wat te wensen overlaat. In een van de doorgaande wegen zitten hoeken waar het zicht niet goed is en er wordt vaak te hard gereden. Dat geldt ook voor de weg tussen Kent U Zelf en Ma Luisa. Er zijn geen trottoirs waar voetgangers veilig kunnen lopen.

Jongeren veroorzaken nauwelijks overlast, de buurtbewoners geven zelf aan dat er geen hangjongeren zijn. Soms wordt er wel harde muziek gespeeld bij de snèk, maar niet in die mate dat het als overlast wordt ervaren.

Ruine huis in zone Kwarchi

8. Gezondheid

De “gezonde wijken” benadering is gebaseerd op de gedachte dat actieve deelname van de mensen waar het om draait, bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en aan het versterken van beoordeling- en beslissings-vermogens. In achterstandswijken is in het algemeen meer sprake van gemeenschapszin, hetgeen een goede mogelijkheid biedt de sociale norm positief te beïnvloeden.

Gezondheidsverschillen hebben volgens de literatuur te maken met de sociaal-economische positie van mensen, met hun gezondheidscultuur, hun huisvestingssituatie, hun opleidingsniveau en met het wel of niet hebben van werk. Deze verschillende factoren beïnvloeden elkaar, maar het is moeilijk weenschappelijke bewijzen te vinden voor welke invloedsfactoren het meest van belang zijn.

Doordat Kwarchi niet in de Buurtmonitor is opgenomen is het niet mogelijk concrete uitspraken te doen over gezondheidsbeleving, medicijngebruik, leefstijl en de manier waarop de inwoners tegen ziektekosten verzekerd zijn.

Bekende toko en ontmoetingsplek in Jan Boos

9. Sociale kaart

Voor een beschrijving van dit onderdeel is gekeken naar de voorzieningen op wijkniveau, waaronder openbaar vervoer, maar ook de aanwezigheid van verschillende voorzieningen zoals een medisch centrum, bibliotheek, sportfaciliteiten, scholen, winkelveorzieningen, etc..

Voorzieningen

In de onderstaande tabel wordt een overzicht geboden van de voorzieningen en de beoordeling van de buurt hierover.

Tabel 7: overzicht voorzieningen in Kwarchi

type voorziening	situatie omschrijving
Transport	Het openbaar vervoer wordt in Kwarchi over het algemeen als goed ervaren. De bussen komen niet in alle straten, wat door sommige vooral oudere mensen als belastend wordt ervaren. Ze moeten een stukje lopen voor een bushalte.
Winkels	In Kwarchi zijn verschillende toko's / mini-markets waar levensmiddelen te koop zijn, die een nevenfunctie hebben als bar en ontmoetingsplek, o.a. Toko Jan Boos. Er is tevens een bakkerij in Kwarchi, Panaderia Caribe. Daarnaast zijn er verschillende kantoren van "Wega dí number" in de wijk.
Restaurant / bar	Er zijn verschillende sneks, die Chinees of Krioyo maaltijden aanbieden.
Medisch	Er zijn geen medische voorzieningen in Kwarchi. De inwoners maken gebruik van dokterspraktijken, botika's en tandartspraktijken buiten de wijk, o.a. in Sta. Rosa, Montana en Montana Abou.
Kerk	Kwarchi heeft geen eigen kerk, de inwoners maken gebruik van de kerken in de omliggende wijken Sta. Rosa, Montana en Montana Abou.

Sociale Kaart

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van organisaties en instellingen die in de verschillende zones gevestigd zijn. Deze organisaties worden geordend in 5 categorieën: wonen, werken, weten, welzijn en zorg.

In de omgeving van Kwarchi zijn nauwelijks organisaties aanwezig, de buurt heeft geen eigen buurtcentrum. Voor een buurtfaciliteit is Kwarchi aangewezen op de buurtcentra in Sta. Rosa en Montaña.

Tabel 8: overzicht Sociale Kaart in Kwarchi

Categorie	Omschrijving	Informatie
Werken	naam organisatie adres organisatie tel. organisatie contactpersoon omschrijving	Kas di Bario Punda (voorheen Ban Bario Bèk Punda) Punda, Marshe Ariba (Ronde Markt) 4658053 Vestiging van de Dienst Werk en Inkomen voor een aantal zones, waaronder Kwarchi

10. Wijkontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Wijkgerichte aanpak en speciale aandacht voor bepaalde wijken is in bijna alle gevallen gebaseerd op de mate waarin er problemen zijn in een wijk. Doordat Kwarchi er niet uitspringt voor wat betreft zich voordoende problemen, zijn er weinig actuele ontwikkelingen te melden.

Het bewonersbestand in Kwarchi is behoorlijk stabiel. Een van de recente ontwikkelingen die wel vermeldenswaardig is, is de start van het verkavelingsplan / villapark Flamboyen. In de promotie van dit park wordt Kwarchi omschreven als een ruim opgezette, rustige groene wijk, die vlak bij Sint Jorisbaai ligt en wordt omgeven door verschillende oude plantages.

Onverharde wegen in zone Kwarchi

Problemen / behoeftes

Over het algemeen spreken de bewoners positief over hun wijk, ze voelen zich er prettig. Ze geven aan graag de volgende verbeteringen te zien:

- Een actieve buurtorganisatie die de nodige activiteiten voor de bewoners organiseert, bij voorkeur op een centrale ontmoetingsplek.
- Een wijkvertegenwoordiger die als initiatiefnemer voor buurtactiviteiten zou kunnen fungeren, met name voor de doelgroep jongeren en ouderen.
- Onderhoud wegen laat te wensen over, waaronder het asfalteren van onverharde wegen, snoeien van struiken langs de weg, snelheidsremmende maatregelen, het aanleggen van straatverlichting, plaatsen verkeerslichten bij gevaarlijke kruispunten en aanleggen trottoirs voor voetgangers.
- Het kruispunt bij Jan Boos leidt regelmatig tot gevaarlijke verkeerssituaties.
- De afvoer van regenwater is niet goed geregeld, sommige tuinen lopen onder water

-
- bij zware regenval.
 - Er is behoefte aan het “nieuw leven in blazen” van de oude gewoonte dat mensen het stukje openbare grond voor hun terrein ook schoonhouden.
 - De buurtbewoners willen graag betrokken worden bij het onderhoud van de wegen en afvoer van het regenwater, in de zin van onder andere het aanleveren van informatie.
 - Verbeteren openbaar vervoer in Ma Luisa, kleinen bussen rijden geen regelmatig schema en grote bussen rijden slechts om het uur.
 - De buurtbewoners ervaren overlast van vrachtwagens die op hoge snelheid door de buurt rijden en gevaarlijke situaties veroorzaken.
 - Op veel plekken werkt de straatverlichting niet en is vervanging van de lampen noodzakelijk.
 - Er is sprake van verwaarlozing en vervuiling van leegstaande panden, waarvan de oorspronkelijke eigenaar is overleden en de nabestaanden de boedel niet kunnen of willen verdelen. Hier wordt steeds meer vuil gestort, binnen de wijk bestaat de vraag / behoefte of de overheid hierin actie kan ondernemen.

Baluartenan

Kwarchi kent verschillende helden (in willekeurige volgorde):

- *Doble R:* Musicus, al jarenlang leider van de naar hem vernoemde band die in verschillende samenstellingen nog steeds regelmatig speelt op traditionele Curaçaose feesten. Hij organiseert één keer per jaar een feest in de buurt en houdt elke donderdagavond een karaoke avond in zijn studio.
- *Junniel Carolina:* Politicus, actief voor de partij FOL.
- *Churandy Martina:* Wereldberoemde atleet die er voor gekozen had uit te komen voor de Nederlandse Antillen. Hij heeft twee maal meegedaan aan de olympische spelen op o.a. de 100 en 200 meter sprint. In 2008 werd hij tweede, maar verloor zijn zilveren medaille omdat hij met zijn voet de lijn had geraakt. Het verdwijnen van de Antillen als land, per 10 oktober 2010, hebben er toe geleid dat hij onder de Nederlandse vlag gaat lopen.
- *Mavis Albertina:* Een bekende radiopresentatrice op het eiland. Ze is ook in de Antilliaanse gemeenschap in Nederland bekend, daar heeft ze een eigen tijdschrift opgezet.
- *Cloudio Sem Cordilia:* Onder andere bekend door het schrijven van zijn krantencolumns “Hacha”. Hij is tevens een Tambu zanger, zijn dochter Mimi Cordilia zingt in de bekende Curaçaose muziekgroep Trinchera.

-
- *Fido Pieters:* Bekende Curaçaose muzikant, lid van de band Tipico Sta. Rosa.
 - *Tio Ali:* Entertainer en artiest voor zowel kinderen als volwassenen. Hij is uitgeroepen tot Baluarte van van Banda Riba. Hij begon al op jonge leeftijd met folkloristische dans en ritmische poëzie. Kenmerkend is de educatieve boodschap die hij in zijn teksten legt. Zo vraagt hij spelenderwijs aandacht voor de natuur of problemen in de samenleving.
 - *Robert Phelipa:* Net als veel van zijn familieleden werkte Robert Phelipa vroeger al politieman. Hij is familie van “Mama Roosje”. De man van “Mama Roosje” was ook politieman. Hij heette Odulio Phelipa
 - *Robert Nar:* Beter bekend als Robbie Nar, is iemand die algemeen bekend is in Kwarchi. Robbie Nahr is een veelzijdige man, hij is bestuurslid van de politieke partij PNP, was altijd sterk betrokken bij de organisatie van carnavalsactiviteiten en is heel bekend in de salsawereld.
 - *Dhr. van Uytten:* Was een van de eerste bewoners van Kwarchi, had een hofje.
 - *Hypolito Archangel:* Was een van de eerste bewoners van Kwarchi, samen met dhr. Van Uytten.
 - *Salomon Phelipa:* Was politieman, buschauffeur en chauffeur van gezaghebber Gorsira.

Bijlage 1: Profiel van zone Kwarchi

	Curaçao 1992 Census CBS	Curaçao 2001 Census CBS	Kwarchi 1992 Census CBS	Kwarchi 2001 Census CBS
Bevolking	144097	130627	1766	1724
Sexratio *	111	116	110	109
Jongeren % (0-14 jaar)	25,9	23,6	26	24
Personen % (15-65 jaar)	66,0	65,6	68,0	69,0
Ouderen % (65-plussers)	8,1	10,8	6	7
Katholieken %	81,3	80,1	84	81
Onkerkelijk %	5,1	4,6	4,2	4,2
Papiamentstalige Huishoudens %	83,3	80,8	89	85
Allochtonen %	12,5	15,8	8,5	13,5
Vertrekplannen %		6,2		9,4
Tienermoeders %	7,0	7,3	3,3	1,4
Schoolparticipatie 15-19 jaar %	72,5	81,5	83,9	84,8
Schoolparticipatie 0-3 jaar %	35,2	42,4	39,9	49,5
13-14-15 jaar op basisschool %	26,2	19,2	30,2	16,5
Hoog opgeleid/100 laag opgeleid**	23,1	38,3	22,1	41,1
Drop out %	45,3	45,2	44,0	33,8
Analfabeten %	3,9	3,6	3,1	2,2
Schoolbussers %	11,4	12,4	10,3	6,2
Gem. Inkomen werkende	2273	2646	1994	2521
Gem. Huishoudinkomen	3451	3701	3271	3386
Werkloos %	16,9	15,8	15,5	15,1
Jeugdwerkloosheid %	32,7	33,7	25,6	39,7
Langdurig werkloos %	?	?	?	51,3
Economische afhankelijkheid	179	182	170	161

* Aantal vrouwen op 100 mannen

** Aantal hoog opgeleiden personen per 100 laag opgeleide personen

Bijlage 2: Geraadpleegde informanten

Dit buurtprofiel is tot stand gekomen dankzij de inzet en waardevolle bijdrage van velen. Speciale dank gaat uit naar de wijkvertegenwoordiger dhr. Chaco Castro en uiteraard naar alle bewoners die tijdens verschillende bijeenkomsten zeer veel informatie aangeleverd:

Jan Boos

Dhr. Nivillac
Dhr. De Waard
Dhr. Van Uytten
Dhr. Freitas

Soledad bij Jan Boos

Mevr. Martina
Mevr. Hooij

De Klundert

Dhr. Sem Cordilia

Kent u Zelf

Mevr. Allee en haar moeder

Ma Luisa

Tio Ali
Mevr. Ignacio

Schooneboom

Mevr. Van Haren
St. Thomas:
Dhr. Nar
Mevr. Bebi

Kwarchi

Dhr. Phelipa
Mevr. Lucila Sultan-Phelipa
Mevr. "Mama Roosje"
Mevr. Anna Plaate
Dhr. George Plaate
Dhr. Chaco Castro

Libië

Dhr. Seferina
Erna en Marjo Marti
Mevr. Domisilia

Bijlage 3: Literatuurlijst

Bakhuis, Y. & M. Sevriens, *Problematiek van wijken in achterstandssituaties op Curacao. Task Force Antilliaanse Jongeren in samenwerking met Unidat di bario, Plataforma Otrobanda en Fundashon Pro Souax*, Curaçao

Brenneker, P. (1969-1975) *Sambumbu: volkskunde van Curaçao, Aruba en Bonaire*. Curaçao 1969-1975, Volume 1-10

Centraal Bureau voor de Statistiek (2002), *Censusatlas 2001, Curacao, Nederlandse Antillen*

Centraal Bureau voor de Statistiek (2010), *Resultaten Arbeidskrachten-onderzoek Curacao 2009*, Curaçao

Dienst Cultuur en Educatie (1994), *Nieuw beleid: Project wijkbeheer en vernieuwing*, Curaçao

Dienst Cultuur en Educatie (2000), *Samenwerken aan Integrale Wijkaanpak*, Curaçao

Directie Cultureel Educatieve Zaken (KEZ) / Eilandgebied Curaçao (1996) *Cultureel Educatief Wijkbeleid Curacao 1997-2000*, Curacao

Grupo di trabou IPK/ UNA (1993), *Kultura, base pa desaroyo propio di Korsou. Nota di diskushon pa e seminario 20-21 di mart 1993*, Curaçao

Kultura propio (1996), *Barionan, base pa un nashon*, Curaçao

Leue, H. (1993), *Hende ta sostenè lok'e e mes a yuda krea!*, Curaçao

Dienst Cultuur en Educatie (1996), *Relato final orientashon Rayon 2*, Curacao.

Martina, C. (1995), *Buurtcentrum een van de mechanismen voor de ontwikkeling van de buurtbewoners*, Curaçao

Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2003), *Ruimte voor de jeugd; een inventarisatie onderzoek naar bestaande faciliteiten voor kinderen en jongeren in verschillende wijken van Curaçao*, Curaçao

Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2010), *Jong & Moeder. Een inventariserend onderzoek naar de situatie van tienermoeders op de Nederlandse Antillen*, FAJ in samenwerking met SIFMA, in opdracht van Samenwerkende Fondsen Aruba en Nederlandse Antillen, Curaçao/ Sint Maarten

Colofon

Buurtprofiel Kwarchi

Teksten:

Indigo Blue consult

In opdracht van:

Ministerie SOAW

Foto's:

Het Sociaal Kennis Centrum
Ariadne Faries

Grafische vormgeving:

Ariadne Faries

Print/Distributie:

Ministerie SOAW

Informatie:

Ministerie SOAW
Sector Familie en Jeugd
Apna gebouw 5e verdieping
Tel: 466 93 43